

وحیدعظیم‌نیا

دبیر گروه اقتصاد

رکوردشکنی صادرات نفت خام ایران که باوجود تحریم‌ها و بدون امضای برجام به دست آمده، به رشد اقتصادی بخش نفت و گاز کشور کمک قابل توجهی کرده است. ایران با اتخاذ سیاست «تقاضا برید» و سرمایه‌گذاری در بازاریابی پالایشگاه‌های نیمه‌فعال در امریکای جنوبی، بازار تضمینی نفت خام خود را تضمین کرده‌است. این رویکرد که توسط شرکت‌های دانش بنیان در صنعت نفت و گاز تسهیل شده است، حضور ایران در منطقه امریکای جنوبی را تقویت کرده و دیپلماسی انرژی کشور را احیا کرده است. در صفحه پیش‌رو با صاحب‌نظران دربارهٔ رهیافت خنثی‌سازی تحریم‌های نفتی به گفت‌وگو پرداخته‌ایم.

واکاوی ابعاد اقتصادی تولید ۲/۳ میلیون بشکه‌ای نفت خام ایران

وزیر نفت اخیراً اعلام کرد که میزان نفت تولیدی کشور به ۳/۳ میلیون بشکه در روز رسیده است و مازاد نیاز داخل، به صورت کامل دارای مشتری است. این رویکرد مهم در دو سال گذشته نشان از دیپلماسی فعال انرژی در این زمینه دارد. بازارسازی تضمینی ایران در کنار به کارگیری ظرفیت‌های جدید برای تسهیل تجارت نفت خام ایران و رویکرد فعالاته ایران در قبال خرید تقاضای دائم برای برخی کشورها، به سطح مناسبی از صادرات نفت خام رسیده‌است که امروز شاهد رکوردشکنی فروش با وجود همه تحریم‌های امریکا علیه تجارت نفت ایران هستیم. استراتژی اصلی پشت این موفقیت رکورد شکنی، تضمین یک بازار قابل اعتماد، با تمرکز بر سرمایه‌گذاری و بازسازی زیرساخت‌های فرسوده پالایش در کشورهای امریکای جنوبی بوده است و تنها سیاست دیپلماسی فعال بین ایران و ونزوئلا به گسترش ۴ میلیارد دلاری تجارت نفت خام ایران با این کشور منجر شده است.

همکاری صنعت نفت ایران با کشور ونزوئلا در سال‌های اخیر و به ویژه بعد از روی کار آمدن دولت سیزدهم پیشرفت‌های چشمگیری داشته است. با دیپلماسی فعال و اقدامات راهبردی، وزارت نفت ایران و دولت سیزدهم با حمایت شرکت‌های دانش بنیان توانمند ایرانی، با موفقیت از پالایشگاه‌های مستهلک شده ونزوئلا استفاده کردند. این همکاری منجر به افزایش قابل توجهی در تجارت نفت خام ایران با ونزوئلا شده است که منجر به حجم قابل توجهی مبادلات بالغ بر ۴ میلیارد دلار در ۲۰ ماه گذشته شده است. هدف اصلی در زمینه گسترش تجارت نفت خام ایران، رویکردهای اصلی اتخاذ شده توسط ایران با تأکید بر ایجاد بازار تضمین شده از طریق سرمایه‌گذاری و بازسازی زیرساخت‌های مستهلک شده پالایشی در کشورهای امریکای جنوبی است. این استراتژی که به سیاست خرید تقاضا معروف است، نه تنها بازار فروش نفت ایران را تضمین می‌کند، بلکه به کشور امکان می‌دهد تا در زیرساخت‌های انرژی کشورهای همسایه سهامدار شود.

در رویکرد جدید ایران، بازارسازی نقش‌ی حیاتی در صنعت نفت ایفا می‌کند، به‌ویژه زمانی که صحبت از تأمین امنیت بازار برای فروش نفت خام می‌شود. بسیاری از کشورها برای برقراری روابط دیپلماتیک و تضمین فروش نفت خود، سرمایه‌گذاری زیادی در زیرساخت‌های نفت و گاز می‌کنند. رویکرد ایران منعکس‌کننده درک مشابهی است، زیرا هدف آن استفاده از تخصص فنی و دانش خود در بازاریابی و نوسازی زیرساخت‌های انرژی در کشورهای همسایه است. با انجام این کار، ایران می‌تواند روابط قوی‌تری با این کشورها ایجاد کند و همزمان بازار تضمینی برای صادرات نفت خود ایجاد کند.

ونزوئلا دارای تعداد قابل توجهی پالایشگاه است که به دلیل عوامل مختلف، ظرفیت عملیاتی خود را کاهش داده‌اند. ایران فرصت استفاده از این پالایشگاه‌های مستهلک شده را تشخیص داد که با استراتژی دسترسی به بازار تضمین شده و به اشتراک گذاری تخصص خود در بخش پالایش همسو بود. از طریق دیپلماسی فعال، وزارت نفت ایران با ونزوئلا مشارکت کرد و شرکت‌های دانش بنیان ایرانی را قادر ساخت تا در بازاریابی و نوسازی پالایشگاه‌ها مشارکت کنند. این همکاری نه تنها تجارت نفت خام ایران را افزایش داده است، بلکه به ونزوئلا در احیای قابلیت‌های پالایشی خود نیز کمک کرده است. تخصص ایران در زمینه پالایش به ویژه از طریق شرکت‌های دانش بنیان نقش مهمی در موفقیت این همکاری داشته است. این شرکت‌ها در خط مقدم نوآوری‌های فناوری قرار دارند و از قابلیت‌های لازم برای بازاریابی و نوسازی زیرساخت‌های پالایشی برخوردارند. ایران با صدور خدمات فنی مهندسی می‌تواند در بازاریابی زیرساخت‌های انرژی کشورهای همسایه بدون متحمل شدن هزینه‌های بالای سرمایه‌گذاری کمک کند. این رویکرد به ایران اجازه می‌دهد تا روابط دیپلماتیک خود را تقویت کند و در عین حال دامنه بازار خود را گسترش دهد.

همکاری ایران و ونزوئلا در صنعت نفت با تسهیل دیپلماسی فعال وزارت نفت ایران و تلاش‌های بازاریابی شرکت‌های توانمند دانش بنیان ایرانی، منجر به افزایش چشمگیر تجارت نفت خام ایران با ونزوئلا شده است. ایران با اتخاذ سیاست خرید تقاضا، ضمن کمک به بازاریابی و نوسازی زیرساخت‌های انرژی در کشورهای همسایه، بازار تضمینی برای صادرات نفت خود ایجاد کرده است. این رویکرد استراتژیک نه تنها روابط دیپلماتیک را تقویت می‌کند، بلکه ایران را به عنوان یک بازیگر کلیدی در توسعه بخش انرژی می‌دهند، همکاری ایران و ونزوئلا به عنوان گواهی بر مزایای همکاری و اشتراک دانش در سنت جهانی نفت است.

ایران برای تضمین بازار فروش نفت خام خود، استراتژی موسوم به سیاست «خرید تقاضا» را در پیش گرفته است. این رویکرد شامل سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های پالایشی کشورهای همسو یا ایران است تا سهمی از فروش نفت خود را تضمین کند. ایران با سرمایه‌گذاری مشترک در نفت خام می‌تواند بازار صادراتی خود را تضمین کند، زیرا شرط سرمایه‌گذاری این است که کشور واردکننده نفت مورد نیاز خود را از کشور سرمایه‌گذار خریداری کند. بر اساس این سیاست، ایران بر سرمایه‌گذاری مستقیم در زیرساخت‌های انرژی کشورهای آمریکای جنوبی و آفریقا تمرکز کرده است. هدف احیای پالایشگاه‌های نیمه فعال با استفاده از خدمات فنی مهندسی و صادرات تجهیزات ایران است. ایران با بهره‌گیری از توانمندی‌های شرکت‌های دانش بنیان خود در صنعت نفت و گاز، قصد دارد این پالایشگاه‌ها را با ظرفیت کامل بازاریابی کند. ایران علاوه بر مشارکت در مدیریت این پالایشگاه‌ها، می‌تواند نفت خام خود را نیز در این پالایشگاه‌های تازه بازاریابی شده بفروشد و از این طریق تجارت نفت خام خود را گسترش دهد.

□□□

تجربه موفق ایران در نوسازی پالایشگاه‌های نیمه فعال در امریکای جنوبی، بستری را برای توسعه شرکت‌های دانش بنیان در بخش انرژی به ویژه در صنایع گاز و پتروشیمی فراهم کرده است. این شرکت‌ها نقش مهمی در دیپلماسی انرژی ایران و تقویت حضور آن در منطقه امریکای جنوبی داشته‌اند.

حضور شرکت‌های دانش بنیان در صنعت پالایش به ایران امکان صادرات خدمات و تجهیزات و همکاری با شرکای داخلی در فرآیند بازاریابی را داده است. این شرکت‌ها با استفاده از تخصص خود به احیای پالایشگاه‌ها و توسعه کلی زیرساخت انرژی در امریکای جنوبی کمک کرده‌اند. این همکاری نه تنها به نفع ایران است، بلکه به کشورهای همسایه کمک می‌کند تا کمبودهای زیرساخت انرژی خود را برطرف کنند.

شرکت‌های دانش بنیان ایران خدمات و تجهیزات تخصصی فنی مهندسی را ارائه می‌دهند که برای عملکرد کارآمد پالایشگاه‌ها ضروری است. ایران با صادرات این خدمات و تجهیزات، روابط دیپلماتیک قوی با کشورهای شریک برقرار می‌کند و در عین حال بازار تضمینی نفت خام خود را تضمین می‌کند. این رویکرد به ایران اجازه می‌دهد تا بدون متحمل شدن هزینه‌های سرمایه‌گذاری بالا، به سهامدار زیرساخت‌های انرژی این کشورها تبدیل شود.

علاوه بر این، مشارکت شرکت‌های دانش بنیان در صنعت پالایش به ایران کمک کرده است تا تجارت نفت خام خود را گسترش دهد. ایران با صادرات خدمات و تجهیزات فنی مهندسی بومی‌سازی شده می‌تواند اطمینان حاصل کند که نفت خام خود در پالایشگاه‌های نوسازی شده کشورهای همکار به فروش می‌رسد. این امر نه تنها مقاصد صادراتی ایران

را متنوع می‌کند، بلکه اتکالی آن به بازارهای سنتی را نیز کاهش می‌دهد که ممکن است در معرض عدم قطعیت‌های ژئولیتیک یا تحریم‌ها باشد. تخصص و توانمندی‌های شرکت‌های دانش بنیان در صنعت نفت و گاز، ایران را به عنوان یک شریک قابل اعتماد و ارائه دهنده خدمات فنی در منطقه امریکای جنوبی معرفی کرده است. این امر دیپلماسی انرژی ایران را تقویت می‌کند و امکان همکاری بیشتر در پروژه‌های مختلف مرتبط با انرژی از جمله اکتشاف، تولید، پالایش و توزیع را فراهم می‌کند.

موفقیت شرکت‌های دانش بنیان ایران در نوسازی پالایشگاه‌ها، زمینه را برای همکاری و سرمایه‌گذاری بیشتر در بخش انرژی هموار کرده است. ایران از طریق صادرات خدمات و تجهیزات فنی مهندسی، نه تنها به کشورهای شریک خود در بازاریابی زیرساخت‌های انرژی کمک می‌کند، بلکه تجارت نفت خام خود را نیز گسترش می‌دهد. ادامه سرمایه‌گذاری در شرکت‌های

عبدالعلی رحیمی مظفری

عضو کمیسیون انرژی مجلس

رشد مس در حوزه‌های صنعتی مروهون و پژوهش و نوآوری دارد. ما ششمین آلات تحریم کردند در تحقیقاتی که در حوزه سانتریفیوژ و محصولاتی که می‌تواند در حوزه پزشکی استفاده شود و در زندگی مردم مؤثر باشد اما امروز جزو کشورهای هسته‌ای نیستیم که حتی روسیه که پیش‌تاز در صنعت هسته‌ای است تمایل به خرید از محصولات میانی ما در حوزه هسته‌ای مانند آب سنگین و برخی از مشتقاتی که در صنایع هسته‌ای تولید می‌کنند دارد

دانش بنیان و همکاری مستمر با کشورهای همکار برای موفقیت بلندمدت ایران در صنعت نفت و گاز حیاتی خواهد بود. در ادامه با سه تن از نمایندگان مجلس پیرامون راهکار مهم دولت در زمینه خنثی‌سازی تحریم‌ها و به کارگیری دیپلماسی فعال انرژی با رویکرد تمرکز بر زیرساخت‌های مستهلک شده کشورهای همسو با ایران از طریق ظرفیت شرکت‌های دانش بنیان نفتی به گفت‌وگو پرداختیم.

■ **تجربه موفق استفاده از دانش بنیان ها در صنعت نفت و گاز الگویی برای سایر صنایع باشد**

عبدالعلی رحیمی مظفری عضو هیئت‌رئیس کمیسیون انرژی مجلس در مورد استفاده از تجربه دانش بنیان‌ها

در صنعت نفت و گاز در سایر صنایع، به «جوان» می‌گوید: «واقعیت این است که ما در صنعت نفت و گاز نسبت به سایر صنایع در بحث استفاده از دانش بنیان‌ها موفق‌تر عمل کردیم قطعاً این می‌تواند الگویی در سایر حوزه‌ها باشد. حضور دانش بنیان‌ها در حوزه نفت، گاز و پتروشیمی مؤثر بوده است.»

وی می‌افزاید: «باوجود تمام مشکلاتی که در وزارت نفت در حوزه بر و کراسی پیچیده وجود داشت اما عملکرد نسبی دانش بنیان‌ها در این حوزه خوب بوده است، هرچند می‌تواند تقویت شود. اما در سایر

حوزه‌های صنعت هنوز نتوانسته‌ایم از دانش بنیان‌ها استفاده درست کنیم. بر فرض مثال در صنعت خودرو نمی‌توانیم از این پتانسیل استفاده کنیم.»

استفاده درست کنیم. بر فرض مثال در صنعت خودرو

استفاده درست کنیم. بر فرض مثال در صنعت خودرو

استفاده درست کنیم. بر فرض مثال در صنعت خودرو

این نماینده مجلس با بیان اینکه رشد ما در حوزه‌های صنعتی مروهون دانش بنیان‌هاست تصریح می‌کند: «ما را از همه چی تحریم کردند در تحقیقاتی که در حوزه سانتریفیوژ و محصولاتی که می‌تواند در حوزه پزشکی

اقتصادسیاسی

سرویس اقتصادی ۶۰۴۰۸۸۲۳

■ **«جوان» رکوردشکنی صادرات نفت خام ایران در شرایط تحریمی را بررسی می‌کند**

خنثی‌سازی تحریم‌های نفتی جواب داد

راهبرد بازاریابی و سیاست «خرید تقاضا» محور اصلی خنثی‌سازی تحریم‌های صنعت نفت به شمار می‌رود

نسبت به آن معترض هستیم از یک پیکان جوانان به یک پژو پارس و سمند رسیدیم ولی در حوزه کشاورزی پیشرفت که نداشتیم عقب رفت هم داشتیم آن هم به این دلیل که نتوانستیم سیاست‌های که می‌توانست در کیفیت محصول و هم برداشت محصول مؤثر باشد را اعمال کنیم.»

وی خاطر نشان می‌کند: «عدم اعمال سیاست‌های مناسب در بخش کشاورزی حتی به منابع آب زیرزمینی آسیب زده است و مشکلات زیادی ایجاد کرده است در حوزه سلامت مردم نیز مؤثر است که اتفاقاً بخش عظیمی از مشکلاتی که هستت به دلیل عدم حضور دانش بنیان‌هاست.»

■ **ساختارهای خوبی به منظور استفاده از ظرفیت دانش بنیان‌ها در صنعت نفت پیش‌بینی شده است**

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه با استفاده از تجربه دانش بنیان‌ها در صنعت نفت و گاز

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه

مستطی عضو کمیسیون انرژی مجلس در رابطه